

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 227/2020
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА и ББ, обоје из ... и ВВ из села ..., Општина ..., чији је заједнички пуномоћник Милинко Трифковић, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Владимир Добрић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1310/18 од 12.06.2019. године, у седници одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1310/18 од 12.06.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1310/18 од 12.06.2019. године, ставом првим изреке укинута је пресуда Трећег основног суда у Београду П 5242/17 од 29.06.2017. године. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је утврђено да су тужиоци АА и ББ сувласници са по 1/80 идеалних делова и ВВ са 1/40 идеалних делова породичне стамене зграде бр. ... у ... улици бр. ... на парцели .../... уписаној у листу непокретности бр. ... КО ..., што је тужена као сувласник са 6/30 идеалних делова наведене непокретности дужна признати и трпети да тужиоци на основу ове пресуде у одговарајући лист непокретности упишу своје право својине. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев у преосталом делу којим су тужиоци тражили да се утврди право сувласништва преко удела утврђених у ставу другом изреке на породичној стамбеној згради бр. ... у ... улици бр. ..., ближе одређено у овом ставу изреке, и захтев за утврђење сувласништва на катастарској парцели .../... ..., њива II класе површине 15а 17м², уписане у лист непокретности бр. ... КО Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 198.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 29.06.2017. године до исплате. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове другостепеног поступка од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према чињеничном стању утврђеном по одржаној расправи пред другостепеним судом, парничне странке су наследници супружника сада пок. ДД и пок. ЂЂ, чији је брак трајао од 22.09.1957. године до 02.08.1989. године. Тужилац ВВ је брат сада пок. ДД, а АА и ББ супруга, односно син ДД брата, сада пок. ЕЕ (који је преминуо 06.02.2006. године), док је тужена супруга сада пок. ЂЂ. ДД је преминула 02.08.1989. године и иза ње није вођен оставински поступак, док је ЂЂ (који је са туженом закључио брак 03.11.1991. године) преминуо 16.04.2000. године и на његовој заоставштини која је предмет овог спора, правноснажним решењем Четвртог општинског суда у Београду О 1164/00 од 01.06.2000. године, оглашена је као тестаментални наследник тужена као супруга. За време трајања брака супружници ДД и ЂЂ су заједничком уштеђевином стеченом гајењем и продајом јунади док су живели на селу (у периоду од 1957. до 1967. године) купили 1/5 породичне стамбене зграде у ... улици, који уговор о купопродаји је оверен под Ов. .../... од 06.11.1967. године и на основу кога је 22.05.1968. године извршена укњижба у ЗКУЛ ... КО Утврђено је да је објекат, породична стамбена зграда преузета из земљишне књиге и уписана у листу непокретности бр. ... КО ... на парцели ... као зграда бр. ... у ... од 2 ара 0,8 м2 на градском грађевинском земљишту у државној својини, са правом коришћења тужене и још седам лица у чијој приватној својини је описана зграда и на којој је тужена уписана као сувласник са уделом од 6/30 идеалних делова. Пред Четвртим општинским судом у Београду оверен је уговор о закупу под Ов .../... од 27.04.1984. године, којим је констатовано да закуподавци издају у закуп кат. парц. ... уписану у ЗКУЛ ... КО ... закупцима ЂЂ, ДД, ЕЕ и АА на период од 25 година, а решењем Четвртог општинског суда у Београду Дн.бр. 1271/95 од 20.07.1996. године извршен је упис парцеле ..., оранице у ... од 808 квадратних хвати у нови зк.ул. ... и укњижено право својине преко ванкњижних сопственика у корист ЕЕ са ½ (по основу уговора о купопродаји Ов .../... од 01.03.1995. године) и ЂЂ са ½ (по основу уговора о купопродаји Ов .../... од 01.03.1995. године). Тужена је уписана у листу непокретности привремени број ... као искључиви власник катастарске парцеле .../... (..., њива 2. класе површине 15 ари 17 м2), којој одговара парцела .../... и парцела .../... уписана у зк.ул. ... КО

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, које је утврдио после расправе одржане на основу овлашћења из члана 383. ЗПП, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима, те записника о главној расправи са исказима парничних странака и сведока, ближе наведено у образложењу другостепене одлуке, те саслушања тужилаца АА и ББ и тужене на рочишту за главну расправу од 12.06.2019. године другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одлучио као у изреци, закључивши да је породична стамбена зграда бр. ... у ... улици бр. ... стечена радом у току трајања заједнице живота сада пок. ДД и пок. ЂЂ и да она представља њихову заједничку имовину са једнаким сувласничким уделима у смислу одредбе члана 171.

став 1. и 180. став 2. Породичног закона, те како у конкретном случају није закључен писмени споразум супружника о деоби заједничке имовине, нити је о правима супружника на непокретности одлучивао суд, то се сматра да је упис извршен на оба супружника и када је извршен само на име једног од њих (ЂЂ) у смислу одредбе члана 176. став 2. Породичног закона. Имајући у виду наведено, те чињеницу да су у конкретном случају тужиоци тражили да се према наследнику пок. ЂЂ, туженој ГГ утврди да је покојна ДД била сувласник са $\frac{1}{2}$ идеалних делова непокретности које су предмет овог спора, а тужиоци своје право према туженој изводе из права на наслеђе пок. ДД, то је другостепени суд закључио, с обзиром на чињеницу да се не ради о наследницима истог оставиоца, да се тужба не може сматрати наследном тужбом у смислу одредбе члана 139. Закона о наслеђивању („Сл. гласник СРС“, бр. 52/74, 25/82 и 1/80), већ је реч о својинској тужби, због чега је укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев тужилаца, ближе наведено у ставу другом изреке.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 73. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да наследник постаје држалац у тренутку отварања наслеђа, без обзира на то када је стекао фактичку власт на ствари.

Одредбом члана 139. Закона о наслеђивању („Сл. гласник СРС“, бр. 52/74, 25/82 и 1/80), прописано је да право захтевати заоставштину као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу за две године од дана од када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година рачунајући за законског наследника од смрти оставиоца а за тестаменталног наследника од проглашења тестамена (став 1), према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година.

Сагласно наведеном, право да захтева оставину као наследник могуће је само између особа које се споре у праву наследства, од којих једно истиче своје једнако или јаче право наследства према особи која посед ствари оставине такође темељи на праву наследства, а застарни рок из члана 139. Закона о наслеђивању примењује се само у спору између санаследника – наследника истог оставиоца. У конкретном случају, тужиоци су (као правни следбеници иза пок. ДД) тражили да се према наследнику пок. ЂЂ, туженој ГГ утврди да је покојна ДД била сувласник са $\frac{1}{2}$ идеалних делова спорних непокретност. Како тужиоци своје право према туженој изводе из права на наслеђе иза пок. ДД, то је по оцени Врховног касационог суда правилан закључак другостепеног суда да ова тужба није наследно-правна тужба у смислу одредбе члана 139. Закона о наслеђивању, већ је у конкретном случају реч о својинској тужби, с обзиром да се у конкретном случају не ради о наследницима истог оставиоца. Стога су неосновани наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда другостепени суд је правилно закључио да је да је породична стамена зграда бр. ... у ... улици бр. ... стечена радом у току трајања заједнице живота сада пок. ДД и пок. ЂЂ и да она представља њихову заједничку имовину са једнаким сувласничким уделитема, као и да је упис извршен на оба супружника и када је извршен само на име једног од њих (ЂЂ).

Наиме, у конкретном случају важила је законска претпоставка да су удели супружника, сада пок. ДД и ЂЂ у заједничкој имовини једнаки, будући да тужена у смислу правила о терету доказивања није доказала да је удео сада пок. ЂЂ у стицању заједничке имовине већи од удела пок. ДД у смислу одредбе члана 180. став 3. Породичног закона, како је то правилно оценио другостепени суд. Имајући у виду напред наведено, те чињеницу да је сада пок. ЂЂ предметном непокретношћу у ... улици располагао тестаментом у целини у корист тужене, то је правилан закључак другостепеног суда да је тестаментално располагање том непокретношћу недозвољено преко сувласничког удела који му припада по основу брачне тековине са ДД од $\frac{1}{2}$ (што одговара $\frac{1}{10}$ идеалног дела) и преко удела који му припада као наследнику иза пок. ДД од $\frac{1}{4}$ (што одговара $\frac{1}{20}$ идеалног дела), односно у погледу од $\frac{1}{20}$ идеалног дела предметне куће. Наиме, како је по основу наслеђа иза пок. ДД (моментом њене смрти) сада пок. ЂЂ припало $\frac{1}{20}$ идеалних делова, то друга половина по праву представљања иза раније преминулих родитеља сада пок. ДД припада браћи од по $\frac{1}{4}$ идеалног дела (од $\frac{1}{20}$ идеалног дела), па сходно наведеном, тужиоци АА и ББ (по праву представљања иза пок. ЕЕ) сувласници су са по $\frac{1}{80}$ идеалних делова, а ВВ са $\frac{1}{40}$ идеалних делова породичне стамене зграде бр. ... у ... улици бр. ..., како то правилно закључује другостепени суд. Стога је правилно другостепени суд укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев тужилаца.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета на основу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић